

PATENTNI SPIS BR. 10735

Milić Teodor, Zagreb, Grubić Dušan, Beograd i Grote Erih,
Beograd, Jugoslavija.

Uredaj za tonske (zvučne) filmove.

Prijava od 20 oktobra 1931.

Važi od 1 aprila 1933.

Opšti uredaj tonskih filmova je poznat. Optička i akustička događanja snimaju se zajedno ili zasebno, pa se posle reprodukciju obadvoje zavisno jedno od drugoga na taj način, što slika i ton čine jednu celinu. Pod tonom se razumeva s jedne strane muzika i šumovi, a s druge strane govor i pevanje, pri čemu treba razlikovati opet monolog ili dialog od tumačenja. Reprodukciom reči tonfilm se ograničava u svojoj primeni na krug onih osoba, koje razumeju jezik, na kome je snimanje izvršeno.

Pokušalo se da se ovaj ograničeni krug publike proširi na taj način, što se odeljeno od optičkih događaja, govor snimao na više jezika i kombinovao kasnije kod reprodukcije tonfilmova onaj snimljeni jezik sa snimkama optičkih događaja (slika), koji se govori u zemlji u kojoj se film prikazuje. Ovaj postupak ima svojih nedostataka. Snimljeni i reprodukovani pokreti osoba i usna poklapaju se sa snimljenim i reprodukovanim rečima samo tada, ako i pokreti i reči potiču od jedne te iste osobe i ako je obadvoje snimljeno istodobno. Reči drugih osoba na drugom jeziku snimljene naknadno, u svrhu kombinovanja sa već postojećim filmom optičkih događaja (slikama), ni pri najboljoj metodi sinhroniziranja ne daju utisak da potiču od istih osoba od kojih potiče gluma. Takvo tonfilmsko prikazivanje kvari kod gledalaca iluziju.

Zatim se nastojalo da se zadaća reši na taj način da se i snimke optičkih i akustičkih događaja reprodukuju u originalu a da se govor (strani jezik) gledaocima, koji ga

ne razumeju, tumači optičkim putem pomoću umetnutih tekstova na domaćem jeziku. Ti se tekstovi (natpisi) ili umeću prekidajući kontinuitet samog tonfilma ili se stavljaju na same slike. Obadvoje kvari iluziju, jer u prvom slučaju odjednom nastaju u razvijanju radnje neopravdani prekidai, a u drugom — osobito kod dužih napisa — se čine slike nevidljivim, ne računajući još i to da je gledaocu nemoguće u isto vreme pratiti sliku i čitati tekst.

Naš izum ima da ukloni napred spomenute nedostatke, a njegov princip sastoji se u tome, da se svaki tonfilm reprodukuje u originalu, dakle na jeziku u kojem je snimljen pa da se istodobno vrši prevodenje reči na domaći jezik akustičkim putem. Bitnost njegova je u sledećem: Ka originalnom dialogu snima se na jedan od poznatih načina, njegov prevod na drugi koji jezik. Vreme trajanja reprodukcije snimljenog prevoda mora praktički približno biti isto onom originalnog dijaloga. Kod reprodukcije se prikazuje originalna snimka (originalni dialog i slika) tonfilma, a istodobno reprodukuje pomoću odgovarajuće aparature snimljeni prevod te ova akustička reprodukcija prevoda razvodi se na primer pomoću telefona naprimer ka radioslušalicama poznatim iz radiotehnike. Tako može onaj ko razume jezik, na kome je tonfilm u originalu snimljen, razumeti i slediti tonfilm optički i akustički u originalu, dok onaj, ko ne razume jezik originalnog dijaloga, upotrebljava slušalice i gledajući događaje na filmu, dobiva utisak, kao da mu neko neprekidno prevodi strani nerazum-

ljivi jezik tonfilma. Ovaj prevod može uslediti u formi dijaloga, u kome sudeluje više osoba ili u formi tumačenja samo po jednoj osobi, bez da se bit samog pronalaska išta menja.

Pri tome se može na dotičnom filmu ili odeljeno od njega u bilo kakvoj odgovarajućoj konstruktivnoj ovisnosti namestiti uređaj, naprimer hemijske ili fizičke naravi, koji će publici svaki put davati znak, kada treba da se posluži slušalicama naprimer kada započimlje originalni dialog a s njime i njegov akustički prevod na domaćem jeziku i kada jedno i drugo završava, te kada gledaoci mogu da bez slušalice slede optičke i originalne akustičke događaje na filmu, pošto se nakon takvog znaka, reprodukuju akustički samo muzika, šumovi ili pevanje čije su reči i tako redovno slabo razumljive i za one gledaoce, koji inače potpuno razumeju jezik, na kome je originalni tonfilm snimljen.

Može se još pomoću svrsishodnog konstruktivnog uređaja među originalne snimke i pomoćne snimke za prevod upotrebiti prekopčanja (prebacivanja), tako da se, naprimer u slušalice, tako dugo pušta akustička reprodukcija originalnog filma (tona) dok se sastoji iz muzike, šumova ili pevanja, a opet za trajanje dijaloga ili inače govorenih reči prekopčaju slušalice na pomoćnu snimku. Ovo prekopčavanje može uslediti i automatskim putem.

Razume se da se može namesto za primer uzetih slušalica, upotrebiti hermetički odvojene kabine sa staklenim zidovima okrenutim ka platnu, u kojima se akustička reprodukcija, kombinovana iz originalnih tonskih snimaka i prevoda izmenice dovodi naprimer električnim putem ka zvučniku (glasnogovorniku) i tako ka uhu.

Konstruktivne pojedinosti pomenutog uređaja za snimanje i reprodukciju mogu biti razne a da se time nimalo ne tangira bitnost prednjeg pronalaska.

Patentni zahtevi:

1. Uređaj za tonfilmove obeležen time, da se akustičke događaje tonfilmova pored originalne snimke upotrebljava i jedna pomoćna snimka, koja sadrži reči iz originalne snimke na drugom jeziku i da se originalna i pomoćna snimka na takav način reprodukuju, da se pored reči originalne snimke reprodukuju akustički znaci i reči drugog jezika sa pomoćne snimke.

2. Izvedba po zahtevu 1 time obeležena što se akustička reprodukcija pomoćne snimke vrši putem telefona (slušalice).

3. Izvedba po zahtevu 1 i 2 obeležena time, što je između originalne i pomoćne snimke postavljena naprava za prebacivanje (prekopčavanje), tako da se može prema potrebi puštati u telefon akustička reprodukcija originalne snimke ili pak prevoda (pomoćne snimke).

4. Izvedba po zahtevu 3 obeležena time, da prebacivanje (prekopčavanje) usleduje automatski pomoću uređaja na originalnoj ili pomoćnoj snimci.

5. Izvedba po zahtevu 1 do 4 obeležena time, što se namesto telefona, predviđenog u dotičnim zahtevima, postave hermetičke kabine, u kojima se akustička reprodukcija čuje putem zvučnika (glasnogovornika).

6. Izvedba uređenja za tonfilmove obeležena time, što se namesto jedne pomoćne snimke može upotrebiti više njih na raznim jezicima.